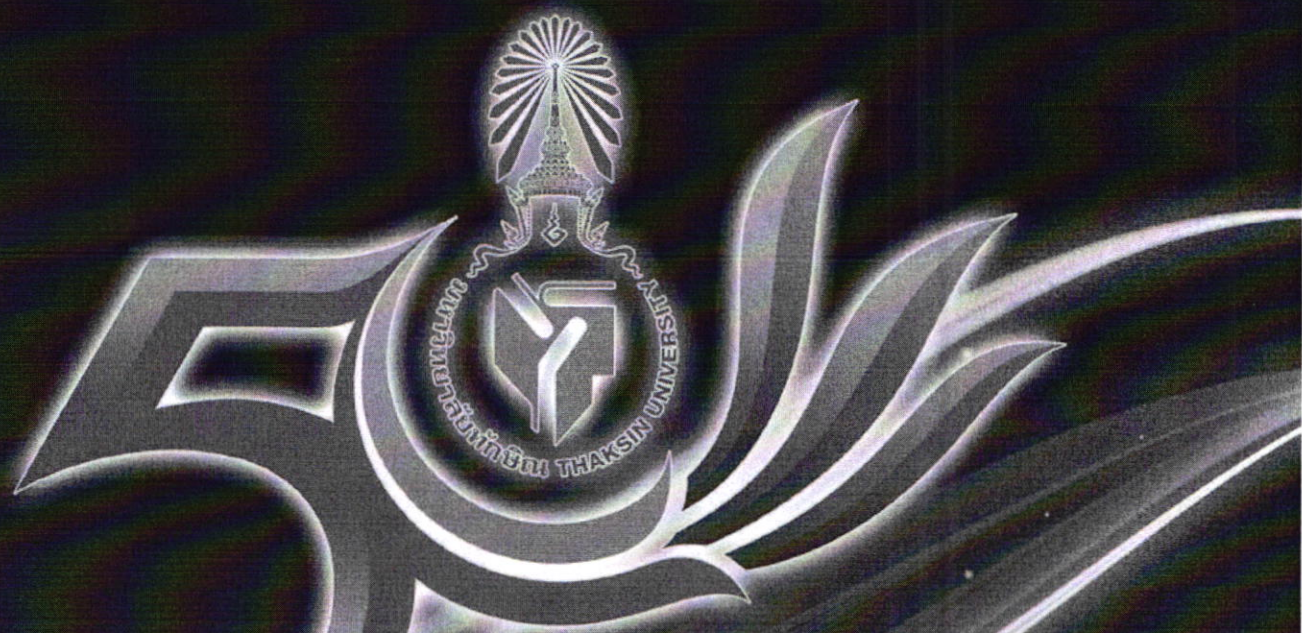

การประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยทักษิณ ครั้งที่ 28 ประจำปี 2561

งานวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน Research and Innovation for Social Stability, Prosperity and Sustainability

วันที่ 8-9 พฤษภาคม 2561 ณ โรงแรมบีพี สมิหลา บีช อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

๕๐ ปี มหาวิทยาลัยทักษิณ
50th TSU Anniversary

จัดทำโดย
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยทักษิณ

ISBN 978-974-474-060-1

การประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยทักษิณ ครั้งที่ 28 ประจำปี 2561

งานวิจัยและนวัตกรรม
เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน
Research and Innovation for Social Stability,
Prosperity and Sustainability

๕๐ ปี มหาวิทยาลัยทักษิณ
50th TSU Anniversary

วันที่ 8-9 พฤษภาคม 2561

ณ โรงแรมบีพี สมิหลา มีช อำเภอมือทอง จังหวัดสงขลา

P125	ปัจจัยพยากรณ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ : กรณีเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกกับการวิเคราะห์จำแนกนิชนันท์ เบ็ญญา มา	1539
P126	การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 สุรัตน์ เจนจิตภักดีเดชา	1547
P127	การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกล อานีฟา หนูหนูต	1556
P128	ต้นทุนชีวิตก่อนสำเร็จการศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กรณีศึกษา โรงเรียนวิเชียรมาตุ จังหวัดตรัง จักรกฤษณ์ แก้วลำหัด	1562
P129	แนวทางการกำหนดนโยบายบริหารจัดการทรัพยากรและทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อก่อให้เกิดรายได้ ศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ จิราพร หาญกลับ	1569
P130	การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 วราวุฒิ อนุการ	1579
P131	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 สุภาพร เขาวแพทย์	1586
P132	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูสังคมศึกษาศววรรษที่ 21 ในความคิดเห็นของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต พรรณวดี ขำจริง	1594
P133	ผลของการทดลองจริงและเสมือนจริงทางเคมีต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียน มอ.วิทยานุสรณ์ ศุภันธุ์ แคล้วคลาด	1602
P134	ผลของการทดลองจริงและเสมือนจริงทางเคมีต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนธรรมโฆสิต สวลี ทองอุไร	1608
P135	การศึกษาแรงจูงใจในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากร คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ อรรวรรณ ธนุศร	1614
P136	“คุณภาพชีวิตนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ จังหวัดชุมพร” ศิวกกร ผลสุขการ	1624
P137	การบริหารงานทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ขวัญใจ สงแก้ว	1630
P138	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู ในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา พิเชษฐ์ ชุนบำรุง	1638

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูสังคมศึกษาศตวรรษที่ 21 ในความคิดเห็นของนักเรียน ในโรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต

The 21st Century Desirable Traits of Social Studies Teachers through the Lens of
Secondary Students in Phuket

พรรณวดี ขำจริง^{1*}

Panwadee Khumjing¹

บทคัดย่อ

การพัฒนาครูและจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อที่จะสามารถปฏิบัติงานหรือดำเนินงานและกิจกรรมในวิชาชีพครู ได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของหน่วยงานทางการศึกษาการวิจัยครั้งนี้ศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูสังคมศึกษา ศตวรรษที่ 21 ในความคิดเห็นของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต ใน 4 ด้าน คือ ด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการให้คำปรึกษา จำแนกตามเพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการสุ่มแบบช่วงชั้น (Stratified Random Sampling) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสุ่มสำเร็จรูปของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับ 5% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดภูเก็ต ปีการศึกษา 2560 จำนวน 346 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที ผลของการวิจัย พบว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูสังคมศึกษาศตวรรษที่ 21 ในแต่ละด้านโดยรวมมากที่สุด ชายและหญิงมีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสังคมศึกษาศตวรรษที่ 21 ในแต่ละด้านโดยรวมไม่แตกต่างกัน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูสังคมศึกษาศตวรรษที่ 21 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: คุณลักษณะอันพึงประสงค์, ครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21, โรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

Teacher development and necessary to be able to perform work or activities and activities in the teacher profession. Efficiently meet the needs of educational agencies. The research objectives were to investigate and compare the 21st century desirable traits of Social Studies teachers through the lens of secondary students in Phuket, including 4 components; teaching proficiency, moral trait, ethical trait, and counseling and guidance regarding genders and academic achievement. These subjects were selected by means of applying a simple random sampling method on the basis of a research population of 180 members with the resulting sample population size being couched at the reliability level of 95 percent. The sampling group involved 346 12th graders in Phuket, Academic Year 2016. The research instrument was questionnaires with 5 rating scales (60 items). The data was statistically analysed using mean, Standard Deviation, T-Test score. The research findings revealed that students, both genders, indifferently viewed the 21st century desirable traits of Social Studies teachers. In fact, the students with various academic achievement, demonstrated statistically significant difference on the 21st century desirable traits of Social Studies teachers.

Keyword: desirable trait, the 21st century teacher, secondary school

¹อ., สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ภูเก็ต 83000

¹Lecturer, Department of social studies, Faculty of Education, Phuket Rajabhat University, Phuket 83000

บทนำ

ประเทศไทยมีการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 โดยรัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาเพิ่มขึ้นทุกปี ในทางตรงกันข้ามนั้นผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของไทยจากสถาบันวิชาการในระดับชาติและในระดับนานาชาติต่างบ่งชี้ว่าคุณภาพการศึกษาของไทยตกต่ำ ซึ่งปัจจัยที่ทำให้ผลประเมินออกมาในลักษณะนี้เกิดจากหลายสาเหตุด้วยกัน และปัจจัยหนึ่งในนั้นคือ “ตัวครูผู้สอน” ที่จำเป็นต้องพัฒนาให้วิธีการสอนให้เหมาะสมกับยุคสมัย และเท่าทันโลก เพราะครูถือเป็นบุคคลหรือกลไกสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาของระบบการศึกษาของไทยประสบความสำเร็จ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จึงไม่ได้มีไว้สำหรับผู้เรียนเท่านั้นแต่ในความเป็นจริงแล้วมีไว้พัฒนาครูและบุคลากรด้วย เป้าหมายเพื่อสร้างคนให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ สามารถเรียน ทำงานและใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้ (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, ม.ป.ป.) สำหรับการจัดการศึกษาของ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยเพิ่มพูนศักยภาพการเรียนรู้ เชิงบูรณาการ รวมทั้งทักษะด้านต่างๆ การใช้เหตุผลและความคิดเชิงวิพากษ์ ตลอดจนคุณธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพเพื่อให้เป็นผู้รอบรู้ มีคุณธรรม ชี้นำสังคม โดยการจัดการศึกษาดังกล่าวให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายอย่างมีคุณภาพ ต้องอาศัยครูผู้สอนซึ่งต้องทำหน้าที่หลักทั้งทางด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ โดยต้องมียุทธศาสตร์ประกอบคุณลักษณะที่เพียบพร้อมในด้านความรู้ในฐานะผู้สอนที่มีคุณภาพ มีความสามารถ และทักษะในด้านการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์การเรียนรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม และบุคลิกภาพให้สมกับความเป็นครู จากจุดมุ่งหมายดังกล่าวการจัดการเรียนการสอนในหลายรูปแบบของสถานศึกษา นั้นพบปัญหาในด้านต่างๆ ดังนี้ 1. ด้านความสามารถในการสอน 2. ด้านบุคลิกภาพ 3. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม 4. ด้านการให้คำปรึกษาของครู ไว้ แต่อาจารย์ส่วนใหญ่ในขณะนี้ อาจจะมีภาระงานสอนและงานวิจัยมากทำให้ไม่มีเวลาในการให้คำปรึกษา แนะนำ และดูแลนิสิตที่อยู่ในความรับผิดชอบของครูแต่ละคนได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครูมีความสนใจศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นแนวทางส่งเสริมให้อาจารย์ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ นิสิต และเป็นแนวทางในการคัดเลือกบุคลากรที่เป็นอาจารย์ และนำผลการวิจัยเสนอผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการฝึกอบรม พัฒนา และปรับปรุงคุณลักษณะของครูให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูสังคมศึกษา ศตวรรษที่ 21 ในความคิดเห็นของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต

ขอบเขตการวิจัยการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูสังคมศึกษา ศตวรรษที่ 21 ในความคิดเห็นของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต (สุคนธา ทองบริสุทธิ์, 2553, หน้า 4-5) ได้แก่

1. ด้านความสามารถในการสอน

- 2.ด้านบุคลิกภาพ
- 3.ด้านคุณธรรมและจริยธรรม
- 4.ด้านการให้คำปรึกษา

วิธีดำเนินการศึกษา

ประชากร ได้แก่ นักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต ปีการศึกษา 2560 จำนวน 43 โรงเรียน นักเรียน รวม 4,000 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โดยการสุ่มแบบช่วงชั้น (Stratified Random Sampling) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสุ่มสำเร็จรูปของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับ 5% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดภูเก็ต ปีการศึกษา 2560 จำนวน 346 คน (บุญชม ศรีสะอาด, 2551, หน้า 35)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูสังคมศึกษา ศตวรรษที่ 21 ในความคิดเห็นของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต ซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นเองจำนวน 1 ชุด แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูสังคมศึกษา ศตวรรษที่ 21 ในความคิดเห็นของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.23 - 0.87 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.78

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลของครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล นำแบบสอบถามส่งให้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งนัดหมายเวลาในการเก็บแบบสอบถาม และรับคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษานำแบบสอบที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป วิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ส่วนข้อมูลการตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูสังคมศึกษา ศตวรรษที่ 21 ในความคิดเห็นของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต ตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าที่ (t-test แบบ Independent Sample) วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูสังคมศึกษา ศตวรรษที่ 21 ในความคิดเห็นของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต

ผลการวิจัย

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูสังคมศึกษา ศตวรรษที่ 21 ในความคิดเห็นของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต สรุปเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต ต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูสังคมศึกษา ศตวรรษที่ 21 ในความคิดเห็น ด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการให้คำปรึกษา ในแต่ละด้านและโดยรวมพบว่า นักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต ต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูสังคมศึกษา ศตวรรษที่ 21 เห็นว่าครูสังคมศึกษา ศตวรรษที่ 21 มี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในแต่ละด้านและโดยรวมในระดับมากที่สุด

1.1 ด้านความสามารถในการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต มีความคิดเห็น ว่า ครูสังคมศึกษา ศตวรรษที่ 21 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความสามารถในการสอนอยู่ในระดับมากที่สุดเกือบทุกข้อ ยกเว้นเรื่องเกี่ยวกับนำเข้าสู่บทเรียนสัมพันธ์กับเรื่องที่สอน และใช้เวลาเหมาะสม ทำแผนการจัดการเรียนรู้เสร็จล่วงหน้าก่อนสอนอย่างน้อย ๓ วัน การเตรียมสื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับสาระ เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีลำดับขั้นตอนต่อเนื่องและใช้เวลาเหมาะสม

1.2 ด้านบุคลิกภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็น ว่า ครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมากที่สุดเกือบทุกข้อ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็น ว่า ครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมากที่สุดเกือบทุก ข้อ ยกเว้นเรื่องที่เกี่ยวข้องมีความมั่นคงทางอารมณ์ หนักแน่น ไม่หวั่นไหวง่าย และมีมนุษยสัมพันธ์ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

1.3 ด้านคุณธรรมและจริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักเรียนมีความคิดเห็น ว่า ครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมและจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

1.4 ด้านการให้คำปรึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็น ว่า ครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการให้คำปรึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด เกือบทุกข้อ ยกเว้นเรื่องเกี่ยวกับติดตามผลนักเรียนหลังจากรับคำปรึกษาไปแล้ว และให้คำปรึกษาในเรื่องส่วนตัวของนักเรียน

2. นักเรียน ชายและหญิงมีความคิดเห็น ว่า ครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และโดยรวมในระดับมากที่สุด ยกเว้นด้านการให้คำปรึกษาที่นักเรียนชายมีความคิดเห็น ว่า ครูสังคมศึกษา มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระดับมาก ในขณะที่นักเรียนหญิงมีความคิดเห็น ว่า มีคุณลักษณะ ดังกล่าวในระดับมากที่สุด

3.นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง 2.51 - 2.99 มีความคิดเห็น ว่า ครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในแต่ละด้าน และโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำกว่า 2.51 มีความคิดเห็น ว่า ครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในแต่ละด้านและโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป มีความคิดเห็น ว่า ครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการให้คำปรึกษาที่มีความคิดเห็นอยู่ใน ระดับมาก

การอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามทัศนะของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยขอนำเสนอการอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านความสามารถในการสอน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต เห็นว่าครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความสามารถในการสอนในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าการสอนใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย และการฝึกปฏิบัติเป็นหลัก ครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้สอนเป็นผู้มีประสบการณ์ความรู้ในด้านวิชาการสามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างถูกต้อง มีการวางแผนการสอนตรงกับหลักสูตรเพื่อให้การสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายที่วางไว้ มีการจัดการศึกษาสังคมศึกษากับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูสังคมศึกษา เจเนอเรชัน ซี (generation C) กับการสอนผู้เรียน เจเนอเรชัน แซด (generation Z) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปรัชญาการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (constructivism) การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (active learning) และรูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงอาจมีแนวคิดที่สอดคล้องกับ พรรัตน์ แสงกระจ่าง (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ภายใต้กรอบเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการตามความคิดเห็นของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีคุณลักษณะด้านการสอนอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านบุคลิกภาพ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต เห็นว่าครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่า ครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้สอน เป็นผู้มีบุคลิกภาพดี แต่งกายถูกกาลเทศะ ยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ มีความขยัน รับผิดชอบ วางตัวเหมาะสม กระตือรือร้นในการปฏิบัติงานและถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถและเต็มเวลา ดูแลเอาใจใส่ผู้เรียนอย่างเท่าเทียมกัน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนซึ่งส่งผลให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเป็นกันเองกับผู้สอน ดึงดูดให้สนใจอยากที่จะเรียน จึงอาจมีแนวคิดที่สอดคล้องกับ นวพร ชลารักษ์ (2558: บทคัดย่อ) การเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนในสังคม ระบบการศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ด้วย เดิมการศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะเพียงอ่านออกเขียนได้ (Literacy) เท่านั้น แต่สำหรับในศตวรรษที่ 21 ต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้การปฏิบัติ และการสร้างแรงบันดาลใจไปพร้อมกัน กล่าวคือ จะไม่เป็นเพียงผู้รับ (Passive Learning) อีกต่อไป แต่ผู้เรียนต้องฝึกการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Active Learning) โดยมีครูเป็น “โค้ช” ที่คอยออกแบบการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลได้ ประการสำคัญ คือ ครูในศตวรรษที่ 21 จะต้องไม่ตั้งตนเป็น “ผู้รู้” แต่ต้องแสวงหาความรู้ไปพร้อมๆ กันกับผู้เรียนในขณะเดียวกัน

1.3 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต เห็นว่าครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนต้องการครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่มีความรับผิดชอบในการช่วยเหลือสังคม เสียสละ สามารถอุทิศเวลาให้กับงานที่ได้รับมอบหมายและงานบริการวิชาการต่างๆ ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ ช่วยเหลือนักเรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพ จึงอาจมีแนวคิดที่สอดคล้องกับสัมฤทธิ์ แสงทอง (2553: วิจัยชั้นเรียน) การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามทัศนะของนักเรียน/ นักศึกษา

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ผลการวิจัยพบว่า ด้านคุณธรรมและความประพฤติอยู่ในอันดับ 1

1.4 ด้านการให้คำปรึกษา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต เห็นว่าครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการให้คำปรึกษา ในระดับมากที่สุดอาจเป็นเพราะว่า นักเรียนเห็นว่าการให้คำปรึกษาเป็นหน้าที่ของครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้สอนไม่ว่าจะเป็นเรื่องการให้คำปรึกษาด้านปัญหาการเรียน ปัญหาส่วนตัว ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตัวนักเรียน เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับทุนการศึกษา และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียน การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเลือกวิชาเรียนให้เหมาะสมกับหลักสูตร ความสนใจ และความสามารถของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนนำไปประกอบวิชาชีพได้ และการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีความแตกต่างจากการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา หลักสูตร วิธีการเรียนการสอน บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ อาจทำให้เกิดปัญหาในการปรับตัวของนักเรียน อันเป็นอุปสรรคต่อการเรียนและการดำเนินชีวิตประจวบกับความซับซ้อนของสังคมปัจจุบัน ทำให้ผู้ปกครองไม่มีเวลาให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ดังนั้นครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งที่จะช่วยเหลือในด้านการเรียน การอบรม เพื่อช่วยขจัดปัญหาหรือลดปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียนได้

2. นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ต เห็นว่าครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในแต่ละด้านและโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย อาจเป็นเพราะว่า ทั้งนักเรียนชายและหญิงต่างก็ต้องการให้ครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความรัก และความเมตตาต่อนักเรียน มีความเสียสละ มีความเข้าใจ และเอาใจใส่ต่อนักเรียนทุกคน เป็นแบบอย่างที่ดีมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ จึงอาจมีแนวคิดที่สอดคล้องกับพันธเพ็ญ หีบเพ็ชร (2540: 85) ที่ศึกษาเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนวิชาชีพพระยาสันตามัทศนะของนักศึกษาผู้ใหญ่วิทยาลัยสารพัดช่างเขตภาคใต้ ที่พบว่า นักศึกษาชายและหญิงมีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อครูสอนวิชาชีพพระยาสันไม่แตกต่างกัน

3. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ต้องการให้ครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้สอนสามารถถ่ายทอดความรู้ โดยมีการแลกเปลี่ยน และการอภิปรายของรายวิชาทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ เป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น สามารถให้คำปรึกษาแหล่งความรู้ทางวิชาการ และวิชาชีพให้แก่นักเรียนเพิ่มเติมจากเนื้อหาในบทเรียนได้เป็นอย่างดี ในขณะที่นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำต้องการให้ครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้สอนถ่ายทอดความรู้ให้ชัดเจน โดยอาศัยสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคนิคต่างๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น ครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องปรับวิธีการสอนให้ช้าลง และต้องพยายามสร้างบรรยากาศในห้องเรียนไม่น่าเบื่อ โดยการแทรกอารมณ์ขัน ซึ่งจะช่วยสร้างบรรยากาศเป็นกันเองในห้องเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาวิชามากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยที่พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดภูเก็ตต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้วิจัยขอเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ด้านความสามารถในการสอน ครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้สอนในรายวิชาสังคมศึกษาควรมีสื่อการสอน เทคนิคการสอนใหม่ๆ มีแบบทดสอบ และการวัดที่เป็นมาตรฐาน มีการวางแผนการสอนให้ผู้เรียนมีกิจกรรมร่วมกัน มีการให้นักเรียนค้นคว้านอกชั้นเรียน และมีการจัดกิจกรรมเสริมทักษะทางด้านคลินิกฝึกปฏิบัติ หรือมีการเชิญวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมมาให้ความรู้แก่นักเรียน การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นสื่อการสอน และควรมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้สอนควรจะต้องมีเวลาทุ่มเทให้กับการศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อนำไปใช้กับการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ด้านบุคลิกภาพ ครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้สอนมีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริงเพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีต่อการเรียนของผู้เรียน และยังส่งผลถึงประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะให้มีการจัดการประชุมสัมมนา เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทภารกิจของครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้สอนเพื่อให้ตระหนักถึงบทบาทในฐานะผู้สอนที่ดีที่ควรประพฤติปฏิบัติ

3. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้สอนต้องสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครูให้เพิ่มมากขึ้น และควรจะได้มีการสอดแทรกการอบรมไปพร้อมๆ กับการสอนด้วยเพื่อให้ผู้เรียนจะได้นำไปใช้ในการปฏิบัติงานในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ด้านการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าควรให้ครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้สอนที่เป็นครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประจำต้องมีหน้าที่เป็นครูสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ปรึกษาของนักเรียนและเป็นภาระงานบังคับ โดยกำหนดให้ต้องมีเวลาให้นักเรียนมาพบเพื่อขอคำปรึกษาแนะนำอย่างสม่ำเสมอ เช่น การให้คำปรึกษาด้านการเรียน และติดตามผลการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสังคมศึกษา ศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของนักเรียนในโรงเรียน ระดับชั้น ในพื้นที่อื่น และมีการศึกษาคุณลักษณะของครูสังคมศึกษา ศตวรรษที่ 21 ในแต่ละด้านในรูปแบบเชิงลึก เช่น คุณลักษณะด้านการเรียนการสอนก็ควรมีการศึกษาถึงรูปแบบและวิธีการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับคุณลักษณะของเนื้อหาวิชา คุณลักษณะของนักเรียน เป็นต้น ดังจะเห็นได้จากการเรียนการสอนในปัจจุบันที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่ง การเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (ม.ป.ป.). พัฒนาพ่อกิจกรรมแม่พิมพ์ในศตวรรษที่ 21 ฟันเฟืองสู่การปฏิวัติการศึกษาไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2558, จาก <http://seminar.qlf.or.th/Topic/30>
- [2] บุญชม ศรีสะอาด (2553) การวิจัยเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น
- [3] พรรัตน์ แสงกระจ่าง (2545: บทคัดย่อ).คุณลักษณะของอาจารย์ภายใต้กรอบเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการตามความคิดเห็นของนักศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดขอนแก่น.มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- [4] นวพร ชลารักษ์ (2558: บทคัดย่อ).บทบาทของครูกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21.คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น
- [5] สัมฤทธิ์ แสงทอง.(2553: วิจัยชั้นเรียน).การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามทัศนะของนักเรียน / นักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
- [6] พันธุ์เพ็ญ หีบเพ็ชร (2540: 85). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ในความคิดเห็นของนิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย